Alexandru Mareş

NOTE PRIVIND VECHI DESCÂNTECE MANUSCRISE

1. DOUĂ DESCÂNTECE DE GUŞĂ INEDITE

Textele pe care le vom examina în continuare prezintă interes, întrucât conservă singurele versiuni manuscrise cunoscute ale descântecelor de guşă. Ambele texte au fost copiate pe o pagină rămasă albă din ms. rom. 4818 (BAR), datat filigranologic 1640–1644[1]. Le reproducem în transcriere interpretativă, diferenţiindu-le prin cifrele romane I şi II:

23^{v} I *Mo[(l)]7[1] o[(t)][1]* guşe. *Gi pomilui mi*[2].
Fie cestui om Tatăl Sfânt[3], cruce fece Duh Sfânt[3]. Rădăcina-i rupsă, Troiţa merse, rădăcina nu află, guşe săcă. Săcă-i viţa, săcă-i vinele, săcă-i nojiţele, săcă-i rădăcina, săcă-i toate[4] puterile. Cest om rămâie curat, luminat, ca aur străcurat şi a<r>gintu curat, ca Domnul ce l-au făcut. Leac să fie cestui om, amin.

II Bună de demeneaţă[5] *mo(l) o(t)*[1] guşe. 9 zârie: de sare 5[6] şi 4 de ceară. Guşe[7], mi<n>ţi-mă dă guşe, că nu mă chiamă guşe, ce mă necă dumineacă. Cu apă spală-te, cu ceara, des<câ>ntu-te cu sare. Ce cât va pesti sare în apă şi ceara <în> foc, atâta să pestească[8] guşe în grumadzii cestui om. Ce să pie, nice să să poată[9] lăţi, nice să să poată[9] face rădăcină, ce să pie ca spuma pre roa şi ca spuma pre mare […][10].

---

[1] Sl., în trad.: *rugăciune de*. ◊ [2] Sl., în trad.: *Doamne, miluieşte-mă* ◊ [3] Scris: stß; altă lecţiune posibilă: *svânt.* ◊ [4] Scris: ñoÿte. ◊ [5] Scris: demen^{e}cß ◊ [6] Scris în continuare: de sare. ◊ [7] Scris în continuare: çemß, apoi barat. ◊ [8] Scris: sß pesñßskß. ◊ [9] Scris: sß poÿñß ◊ [10] Tăiată marginea inferioară a paginii pe care continua textul.

După ductul literelor, descântecele par să fi fost scrise în a doua jumătate a secolului al XVII-lea sau la începutul secolului următor, oricum înainte de 1721, anul unei însemnări mult mai recente[2].

[1] Vezi Al. Mareş, *Un text polemic românesc din prima jumătate a secolului al XVII-lea*, în LR, XX, 1971, nr. 6, p. 591–593.
[2] *Ibidem*, p. 591, nota 60.

LR, LXI, nr. 3, p. 329–336, Bucureşti, 2012

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

Titlurile reproduse în slavonă nu pot constitui o dovadă certă în favoarea statutului de traducere a celor două texte. Pasajele, pe alocuri rimate, şi unele formule fixe întâlnite şi în alte descântece pledează, în schimb, pentru o anumită vechime a incantațiilor respective.

Solicitarea intervenției divine în primul descântec are drept urmare înlăturarea guşei şi a componentelor ei: vinele, nojițele (=încheieturile) şi rădăcina. Versul „săcă-i vinele" se regăseşte, în forme apropiate, şi în alte descântece de guşă sau de bubă: „Sece-ți vinele" (Jupa, j. Hunedoara)[3], „vinele sacă" (Găineşti, j. Suceava)[4]. Pasajul final („Cest om rămâie curat, luminat... ca Domnul ce l-au făcut") este tributar unei formule proprii multor descântece[5].

Al doilea descântec urmează să fie rostit dimineața („Bună de demeneață *mo(l) o(t) guşe*"), moment al zilei când se manifestă, în credințele populare, eficacitatea unora dintre aceste incantații, şi anume într-o duminică („ce mă necă duminecă"). Deşi se susține că nu se descântă duminica[6], textul nostru nu este singurul care nesocoteşte această interdicție[7]. Practica terapeutică dezvăluită de text impune ca bolnavul să se spele cu apă în care s-au pus 9 zârie (=pietricele), 5 de sare şi 4 de ceară, timp în care se rosteşte descântecul. Şi în această privință se urmează o schemă tradițională: cifra 9, frecvent întâlnită în descântece[8], sarea şi ceara, ingrediente nelipsite din astfel de producții[9]. Încheierea finală („să pie ca spuma pre roa şi ca spuma pre mare") prezintă o inadvertență („ca spuma pre roa"), întrucât, în tradiția orală, comparația relaționează roua cu soarele, mai rar cu floarea:

[3] E. Hodoş, *Descântece* adunate de ..., Sibiu, 1912, p. 48.

[4] „Şezătoarea", I, 1892, nr. 1, p. 123.

[5] Artur Gorovei, *Descântecele românilor. Studiu de folklor*, Bucureşti, 1931, p. 279 („Cutare a rămas curat, / luminat,/ cum Maica Domnului l-a dat"), p. 300 („Cutare să rămână curat, /luminat, / ca argintul curat, / ca aurul strecurat,/ cum Dumnezeu l-a lăsat"), cf. p. 305, 341; Emanuela Timotin, *Descântecele manuscrise româneşti (secolele al XVII-lea – al XIX-lea*), Bucureşti, 2010, p. 70.

[6] Artur Gorovei, *op. cit.*, p. 90; I.-A. Candrea, *Folklorul medical român comparat. Privire generală. Medicina magică*, [Bucureşti], 1944, p. 325.

[7] Artur Gorovei, *op. cit.*, p. 268 (descântec de bube dulci: „Mă sculaiu duminică dimineață/ şi făcuiu o masă mare; /chemaiu toate bubele"), p. 271 (descântec de cârtiță: „Sănecatu-m-am, /mânecatu-m-am, / azi, sfânta duminică, dimineață,/ să curățesc pe Cutare/ de cârtiță cârticioasă"), p. 293 (descântec de fapt: „Duminică dimineață m-am sculat / la fântâna lui Iordan am alergat / ... şi frumos pe obraz m-am spălat / de fapt, de dat") etc.; Emanuela Timotin, *op. cit.*, p. 277 (descântec de şarpe: „Plecă, Maica Sântă Măriia, duminecă dă demineața, pe cale, pe cărare..."); cf. şi p. 278.

[8] Vezi un descântec de guşă cules în Roznov (j. Neamț) unde se amintesc „nouă ciolane" (Gr. G. Tocilescu, *Materialuri folkloristice*, culese şi publicate ... prin îngrijirea lui ..., Vol. I, partea II, Bucureşti, 1900, p. 1549); cf. şi Gorovei, *op. cit.*, p. 99: „nouă pietricele albe, crude".

[9] Vezi un descântec de gâlci dintr-o localitate ilfoveană: „Că cu sare te frec,/ Cu toporu te tai, / Cu ceară te pic" (Gr. G. Tocilescu, *op. cit.*, p. 1509); Gorovei, *op. cit*., p. 99.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

Cutare să rămâie curat
.....
ca spuma de mare
ca roua de soare[10]

să piară,
să răspiară
cum piere spuma de mare
şi roua de soare[11].

Acolo să pieri,
ca ziua de ieri,
ca roua de floare,
ca spuma de mare[12].

Ca şi popa Mihai, copistul manuscrisului academic, originar din părţile Hunedoarei[13], persoana căreia îi datorăm scrierea celor două descântece vorbea un grai de tip nordic, caracterizat prin prezenţa fricativei *dz* (*grumadzii*), a lui *f* nepalatalizat (*fie*, *să fie*), a lui *s* dur (*rupsă, săcă*; cf. *merse*), a lui *ş* moale (*guşe*), a formei iotacizate *să pie*. Fonetismul *dă* (o ocurenţă; cf. *de*, două ocurenţe) şi cuvântul *zârie* (variantă a lui *zâraie*[14]) ne îndreaptă atenţia spre sudul Bihorului, de unde, probabil, provenea acesta.

2. OBSERVAŢII PE MARGINEA UNUI DESCÂNTEC DE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XVII-LEA

Un descântec de deochi copiat în *Codex Sturdzanus* la o dată cuprinsă între 1609 şi 21 mai 1618[15] a fost publicat şi examinat cu puţin timp în urmă de Emanuela Timotin[16]. Recunoscând că nu l-a putut descifra „decât parţial", autoarea şi-a exprimat speranţa că, prin publicarea textului, acesta va face obiectul unor cercetări ulterioare[17].

[10] Artur Gorovei, *op. cit.*, p. 300.
[11] Sim. Fl. Marian, *Descântecele poporane române*, culese de ..., Suceava, 1886, p. 125.
[12] Artur Gorovei, *op. cit.*, p. 301.
[13] Al. Mareş, *Precizări în legătură cu prima traducere românească a* ***Octoihului***, în LR, XXII, 1973, nr. 3, p. 251.
[14] Vezi DLR, s.v. *zâraie*, unde cele două atestări cunoscute ale cuvântului provin din Chisindia (j. Arad) şi Câmp (j. Bihor).
[15] Gheorghe Chivu, *Codex Sturdzanus*. Studiu filologic, studiu lingvistic, ediţie de text şi indice de cuvinte de ..., [Bucureşti], 1993, p. 51.
[16] *Op. cit.*, p. 69–71; cf. şi p. 262 (textul).
[17] *Op. cit.*, p. 69.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

Adresându-ne textului manuscris, copiat cu o cerneală spălăcită, ale cărei urme pe hârtie pe alocuri nu se mai disting, am reuşit să îndreptăm câteva lecţiuni şi să completăm două lacune în textul publicat. În noua reproducere a descântecului am notat cu italice lecţiunile care se diferenţiază de cele stabilite de Emanuela Timotin (consemnate în aparatul critic sub sigla T):

76^{v} Aminu. *Sânu Cozm<a> de aminu*[1]. Ci e leacu *m(r)*[2]. *Dudiţă*[3] vârătă. Eu scuse (?) de *s<u>ptu*[4] (?) piatra vârătă. 9 *[...]*[5] *puse în crâ<n>tă*[6]. Ci le mâ<n>că, elu crăpă, ci le auzi, elu asu[r]dzi. Ce-su deogheate: [d]e bărbatu *e: lui*[7] crepe coiele, ce de muia[re]: creape ţeţele, cure laptele, *ce deochi*[8] [d]e fată: creape ochi<i>, cură [...]//

77^{r} † Ce rămâie curatu, lumiratu [ca][9] Domnulu ce i-a datu, ca *maică [ce] l-a [f]ă<cu>tu*(?)[10], ca sorele în ceru [...].

---

[1] T: *Să nu cozi de aminu* ◊ [2] Omis în T ◊ [3] T: *mlădiţă* ◊ [4] Scris: spßt¶; cf. T: *spată* ◊ [5] Omis în T ◊ [6] T: *nu se ia crăpă* ◊ [7] T: *elui* ◊ [8] T: *de [ochi]* ◊ [9] Omis în T ◊ [10] Omis în T.

Lecţiunile adoptate necesită câteva explicaţii. În debutul textului se întrevede formula des întâlnită în descântecele de deochi şi de şarpe: *Amin, amin, Cosma şi Damian*[18]. Sub influenţa lui *amin*, *Damian* a fost analizat în *de* şi *amin*, transformare pe care o înregistrează şi alte descântece din tradiţia orală[19] şi manuscrisă[20]. Pierzându-se identitatea lui Damian, singur Cosma a primit calificativul de *sântu* „sfânt". Probabil că mr, prescurtarea pentru imå rekß „zicând numele", se referă la persoana pentru care urma să fie rostit descântecul. Cuvântul *dudiţă*, vizibil foarte bine în text, este un hapax, a cărui semnificaţie nu poate fi dedusă din contextul mai larg, care, de altfel, cuprinde două lecţiuni incerte: „Dudiţă vârătă eu scuse (?) de s<u>ptu (?) piatra vârătă"[21]. După cifra 9 se disting câteva litere cu identitate nesigură; dacă ar fi wi (ultima literă e distinctă), atunci împreună cu cifra 9 ar permite lectura .µ.wi, adică devåtiwi „de nouă ori". Pasajul următor („puse în

[18] Vasile Bogrea, *Sfinţii-medici în graiul şi folclorul românesc*, în *Pagini istorico-filologice*. Cu o prefaţă de acad. Constantin Daicoviciu. Ediţie îngrijită, studiu introductiv şi indice de Mircea Borcilă şi Ion Mării, p. 124–125.

[19] S. Fl. Marian, *op. cit.*, p. 234 („Amin, amin/ Cosma de amin"), Gorovei, *op. cit.*, p. 255 („Amin, amin, /cosman de amin"), p. 299 („Amin, amin, Cozma de amin");cf. M. Gaster, *Chrestomatie română*, vol. II, Leipzig, Bucureşti, 1891, p. 339 („Amin, amin, Cosma de mir!").

[20] Emanuela Timotin, *op. cit.*, p. 87–88.

[21] Cuvântul ar putea fi o formă diminutivală de la *dudă* „fructul dudei" şi atunci v´r´t´ ar reproduce adj. *vânătă* (sub forma rotacizantă *vârătă*) sau, poate, un singular refăcut din *dudiţe* (cf. *dudice*, pl. srb. *dud* „fluier"), interpretare în care ne-am putea gândi şi la un determinant *vârâtă* (cf. vb. *vârî*); în ambele interpretări nu întrezărim funcţia magică îndeplinită de sintagma *dudiţă vârâtă*.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

crâ<n>tă") nu ridică greutăți de lectură; ultimul cuvânt este o variantă a lui *crintă* „vas de lemn folosit la facerea caşului"[22]. În sfârşit, în pasajul reconstituit („maică [ce] l-a [f]ă<cu>tu"), un semn de întrebare se ridică în privința cuvântului *[f]ă<cu>tu* (în text vizibile numai literele ´ñ¶, care ar permite şi lecțiunea *[n]ă<scu>tu*).

Particularitățile lingvistice ale descântecului sunt cele caracteristice unor graiuri nordice: *dz* în *asu<r>dzi* (cf. *auzi*), *n* intervocalic > *r* în *lumiratu, (piatră) vârătă,* verbul *cure* „curge"; cf. însă forma auxiliarului *a avea* la pers. 3 sg. (*a dat*)[23], reprezentând, probabil, o scăpare a copistului, întrucât textele din sud-vestul Transilvaniei, de unde era originar acesta[24], prezintă, de regulă, în epoca dată, auxiliarul *au* sau *o*[25].

3. METAMORFOZELE LUI *LAUR* ÎN UNELE DESCÂNTECE DE ŞARPE

În două descântece de şarpe manuscrise, Sfânta Maria se întâlneşte cu şarpele la „fântâna raura, speli-i, speli-i zaura"[26] şi, respectiv, la „fânt<ân>a rara"[27]. *Raura* şi *zaura* din primul descântec sunt considerate de Emanuela Timotin „cuvinte producătoare de ritm, dar lipsite de orice semnificație"[28]. Ele sunt, fără doar şi poate, mărci ale oralității, cum precizează autoarea, însă prezența lor, sub aceste forme, necesită o explicație. Pentru aflarea ei, trebuie să ne reamintim faptul că, în producțiile folclorice, şarpele, personificarea balaurului, se întâlneşte adeseori în preajma unei fântâni[29]. O spune explicit un alt descântec de şarpe, unde e vorba de „fântâna laură"[30]. Or, *laur* este o prescurtare de la *balaur*; vezi în acest sens şi versuri de tipul: „Ci te fă şerpe, laur-bălaur,/ Cu solzii de aur"[31]. Aşadar, fântâna din descântecele de şarpe va fi fost la origini „fântâna laura (~ laură)", poate chiar

[22] DA, s. v. *crintă*.

[23] Forma *a* dintr-un alt exemplu (*l-a [f]ă<cu>tu*) nu este sigură, întrucât după litera *a* nu se distinge următoarea literă scrisă.

[24] Gheorghe Chivu, *op. cit.*, p. 59–60: copistul era măhăcean.

[25] Ion Gheție, *Baza dialectală a românei literare*, Bucureşti, 1975, p. 171, 301, 355, 413.

[26] Emanuela Timotin, *op. cit.*, p. 278.

[27] *Ibidem*, p. 277.

[28] *Ibidem*, p. 90.

[29] Lazăr Şăineanu, *Basmele române în comparațiune cu legendele antice clasice şi în legătură cu basmele popoarelor învecinate şi ale tuturor popoarelor romanice,* Bucureşti, 1895, p. 467, 613, 652, 814; T. German, *Balaurii*, în „Comoara satelor", III, 1925, nr. 9–10, p. 118.

[30] Emanuela Timotin, *op. cit.*, p. 292.

[31] I. Bîrlea, *Cântece poporane din Maramureş. Descântece, vrăji, farmece şi desfaceri* culese de..., Bucureşti,. 1924, p. 334.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

„fântâna laurul”. Prin asimilare, *laur(a)* a devenit *raur(a)*, iar aceasta din urmă a cunosut ulterior alte prefaceri: a fost confundată cu forma feminină a adjectivului *rar*, de unde *rara* dintr-un descântec precitat, sau s-a contaminat cu adj. *rău*, determinant al şarpelui, dând naştere formelor *răurul* şi *răură*, ambele înregistrate într-un descântec similar: „Răul topsăcă, iar Maica Sântă Mărâie l-au găsit răură şi l-au întrebat: Ce şăzi, răule, în spice... la fântână răurul”[32].

Din necesități uneori de rimă, din contopirea lui *raura* şi *răură* cu alte cuvinte s-a ajuns la forme hibride de genul: *zaura* (< *za* „pielea acoperită de solzi a şarpelui” + *raura*)[33], *cărăură* (< *cărare* + *răură*), *şerpurăură* (< *şerpe* + *răură*), *să văicărăură* (< *să văicări* + *răură*)[34].

4. FORMULE MAGICE

Câteva descântece manuscrise, reproduse de Florian Dudaş, conțin o înşiruire de cuvinte, cu forme şi înțelesuri necunoscute. Iată, de exemplu, cum glăsuieşte un descântec de şarpe de pe la 1757–1758, existent într-un manuscris din sudul Bihorului: „țipiti, tipi, neţipi dobi, dobi ne dobi, ţintabe, ţintanabe, cara caro, necaro. Şi să descântă cu inelu de argintu”[35]. Pentru a nu-i strica farmecul, ne asigură autorul, copistul a reprodus incantația respectivă netradusă, „într-o formă de neînțeles, denaturată şi în acelaşi timp dominată de mister”[36]. Nu împărtăşim această constatare, cuvintele precitate neputând fi raportate în totalitatea lor la vreo limbă (cf. în sârbă: *dobi, ne dobi* „primeşte, nu primeşte”), de unde şi imposibilitatea de a fi traduse.

Asemenea înlănțuiri de cuvinte neînțelese, denumite în mod obişnuit „formule cabalistice”[37] sau „formule magice”[38], caracterizează şi alte descântece manuscrise. Potrivit indicațiilor care le însoțesc uneori, acestea au fost folosite în practica descântătorilor. Este, de exemplu, cazul unor descântece de friguri în limba slavonă, (şase la număr), copiate într-un manuscris, bihorean din 1754[39], dintre care patru reproduc formule cabalistice. Le reproducem în continuare în transliterație (partea slavonă), diferențiindu-le prin cifre romane.

[32] Emanuela Timotin, *op. cit.*, p. 280.
[33] Vezi *supra*, nota 26.
[34] Pentru ultimele trei exemple, vezi M. Gaster, *Literatura populară română*, Bucureşti, 1883, p. 419–420.
[35] *Manuscrisele româneşti din bisericile Bihorului*. Partea a II-a, Oradea, 1986, p. 79.
[36] *Ibidem*.
[37] Vasile Bogrea, *Sfinții-medici în graiul şi folclorul românesc*, în „Dacoromania” IV, Partea 1, 1924–1926, p. 172, nota 1.
[38] Artur Gorovei, *op. cit.*, p. 172–175.
[39] Ms. nr. 34 al Institutului de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu” din Cluj.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

167r I Descântec de friguri:

168r *Al´ re(k̄)si, // öl´ rek'si, al´ rek´si, rafo(s) safo(s), al´la ta(r̄)la, koterßla, Abra(m)*[1]*. V´ ime öc̄a i sn̄a i stgo dh̄a amin´. I tri dene(v)no i thoro dßnev´no*[2] *trisaves*[3]. Pentru ruga celor părinți sfinți de la Nichie 318, să-i fie de leac[4] *ime rek*[5], amin.

169r II *Usatorß, arepo, tene(t'), ogera, roto(s̄). Erora(n̄), mirora(n̄), berora(n̄)*[1]*. Žpişi na jablako*[6]

III *Öre dzenera dzrati fre*[1]*. Dzapiši na ča(s̄) no(k̄), amin*[7]. Să le scrii pă nemâncate.

169v IV *Ala pera, komer´la, abraku, aba aba, abu abu*[1]*. Idzßbavi bže trisavec´, ime re(k̄). Vß ime öc̄a i sn̄a i stgo dh̄a i nn̄ē i pr(s̄)no i vß veki veko(m), ami(n̄)*[8].

---

[1] Aici se încheie formula magică. ◊ [2] Scris inițial vßnev´no, apoi primul v transformat în d. ◊ [3] Sl., în trad.: *În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Frigurile de a treia zi şi de a doua zi* ◊ [4] Scris: lek´ ◊ [5] Sl., în trad.: *zicând numele* ◊ [6] Sl., în trad.: *Scrie pe măr* ◊ [7] Sl., în trad.: *Scrie pe partea unghiei, amin* [8] Sl., în trad.: *Izbăveşte, Dumnezeule, de friguri. În numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, amin.*

Puține dintre cuvintele care aparțin formulelor magice reproduse pot fi explicate prin raportare la vreo limbă: *safo(s)* (I; cf. gr. σαφος „(în mod) clar, limpede"), *aba* (IV; cf. rom., sb., tc. *aba* „țesătură groasă de lână"), *ala* (IV; cf. sb. *ala* „balaur; gurmand; foarte mare") şi *pera* (IV; cf. sb. *pera* „cosiță; păr"). Lor li s-ar putea adăuga, eventual, şi *miroran* (II), în cazul în care avem de-a face, într-adevăr, cu un compus (< sl. *miro* „lume" + sl. *ran* „de dimineață"). În general, în cadrul fiecărei formule magice ne întâmpină cuvinte neînțelese, care, în compensație, rimează, asigurând simetrii sonore, menite să potențeze funcția curativă atribuită acestor descântece.

Pe parcursul circulației lor, pe cale scrisă sau pe cale orală, cuvintele unor formule au suferit deformări, cum observăm în descântecul de sub II, unde *Usatorß, arepo, tene(t'), ogera, roto(s̄)* reproduce, în formă alterată, celebrul palindrom *sator, arepo, tenet, opera, rotas*[40].

În concluzie, cei care copiau sau rosteau aceste descântece le reproduceau ca atare, fără a înțelege semnificația formulelor respective, încrezători, în schimb, în funcția lor magică.

[40] Pentru circulația lui la români sub denumirea *Pecetea lui Solomon*, vezi articolul nostru *Mărunțişuri filologice*, în LR, LIX, 2010, nr. 2, p. 270–271.

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)

NOTES SUR LES ANCIENNES INCANTATIONS MANUSCRITES

(Résumé)

Les objectifs poursuivis par l'auteur sont en nombre de quatre: 1) faire connaître deux incantations pour la goutte appartenantes au manuscrit 4818 (Bibliothèque de l'Académie Roumaine de Bucarest), 2) corriger quelques mauvaises lectures d'un texte („mauvais œil") du *Codex Sturdzanus*, 3) expliquer les méthamorphoses subies par le mot *laur* („laurier") dans les incantations pour le serpent et 4) attirer l'attention sur les formules magiques manuscrites.

Cuvinte cheie: descântece de gută, ms. rom. 4818 (B.A.R.), descâtec de deochi, *Codex Sturdzanus, laur, rara, raura, răură, zaura*, formule magice.

Mots-clés: incantation pour la goutte, ms. roum. 4818 (B.A.R.), incantation („mauvaise œil"), *Codex Sturdzanus, laur* („laurier"), *rara, raura, răură, zaura*, formules magiques.

Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti"
Bucureşti, Calea 13 Septembrie, 13

BDD-A499 © 2012 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:32 UTC)